

Staben

Handläggare
Anders Borgman, 0456-816232
anders.borgman@solvesborg.se

Ärende 2025/256

Remissvar på ”Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap–för ökad försörjningsberedskap, SOU 2025:68”

Remissyttrande

Sölvesborgs kommun lämnar enligt uppdrag remissvar på SOU 2025:68. Svar lämnas för Sölvesborgs kommun av Kommunstyrelsen .

Sölvesborgs kommun har i sitt remissyttrande inget att erinra mot förslaget och ställer sig därmed bakom slutsatser och förslag i SOU 2025:68 . Svar lämnas för Sölvesborgs kommun efter beslut av Kommunstyrelsen.

Bedömning

Kommunerna får ett tydligare formellt ansvar för byggnads- och reparationsberedskap, med krav på planering, resurshållning och kompetensutveckling. Samtidigt ges möjlighet till statligt stöd och ett utökat samverkansuppdrag. På sikt innebär detta ökad resiliens och bättre förmåga att hantera skador på samhällsviktig infrastruktur, men kräver långsiktiga resurser och samarbete med privata aktörer.

Sammanfattning

Utredningen behandlar hur Sverige kan stärka byggnads- och reparationsberedskapen för att klara kriser och krig. Förslagen har direkt och indirekt påverkan på kommunerna, då dessa är centrala aktörer i samhällsbyggandet, drift av infrastruktur, bostadsförsörjning och service till invånarna.

Syftet är att skapa robustare system för att snabbt kunna bygga upp, reparera och återställa samhällsviktig infrastruktur och byggnader. Det innefattar både planering, lagerhållning samt regler kring upphandling.

Detta innefattar för oss som kommun:

- Integrerad planering i kommunal kris- och kontinuitetsplanering.
- Samarbete med statliga och regionala aktörer (t.ex. länsstyrelser, Trafikverket, MSB, Försvarsmakten).
- Resurssamordning av lokal arbetskraft, material och maskiner.
- Kommunala bolag som nyckelresurser (VA, energi, bostäder).

De effekter som det kan komma att ha på kommunen är:Planerings- och ledningsansvar

- Detaljerade beredskapsplaner för bygg- och reparationsinsatser.
- Prioriteringslistor för objekt (sjukhus, skolor, vattenverk, elnät).
- Rapporterings- och samverkansrutiner med länsstyrelse och statliga myndigheter.

Kompetensförsörjning

- Behålla och utveckla hantverks- och byggkompetens i egen regi och via avtal.
- Stärka förmågan att återställa kritisk infrastruktur.
- Samordna frivilligresurser och hemvärn med byggkompetens.

Materiel och logistik

- Bidra till lagerhållning av kritiska byggmaterial.
- Säkra maskinresurser och transportkapacitet via kommunala bolag.
- Eventuellt skapa gemensamma kommunala depåer inom regionen.

Ekonomi och finansiering

- Statsbidrag för beredskapslager och utbildning.
- Egna investeringar kan krävas.
- Samverkan mellan kommuner för kostnadsdelning.

Juridik och ansvar

- Förtydliganden i LEH och civilpliktsregler kan ge utökade befogenheter.
- Krav på dokumentation och spårbarhet i alla beredskapsåtgärder.

Risker och utmaningar kan komma inom

- Resursbrist – konkurrens om arbetskraft och material i kris.
- Budgetpåverkan – stora investeringar kan krävas.
- Samordningssvårigheter mellan aktörer.
- Kompetensbrist inom vissa hantverksområden.

Att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna inkluderar att upprätthålla en nödvändig försörjning men det innebär som regel en lägre ambitionsnivå än vid ett fredstida normalläge. Regeringen har pekat ut områdena ordning och säkerhet, skydd av civilbefolkningen, hälso- och sjukvård, livsmedel och dricksvatten, finansiell beredskap, transporter, energiförsörjning samt elektroniska kommunikationer och post som särskilt viktiga att prioritera. För att Försvarsmakten ska kunna genomföra sina ålagda uppgifter är samhällets funktionalitet viktig. En prioriterad uppgift för verksamheterna inom det civila försvaret är att bidra till det militära försvarets förmåga vid höjd beredskap och ytterst krig.

Samhällsviktiga varor och tjänster kan definieras som det som krävs för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Alternativt används även uttrycket kritiska produkter/produktområden, det vill säga produkter som oundgängligen behövs för

befolkningens överlevnad eller för att säkerställa samhällsviktig verksamhet och det militära försvarets förmåga.

Föreslagna förändringar inom upphandling

Upphandling kommer fortsatt att vara huvudregeln – inkl. säkerhetsskyddad upphandling – **beaktandekrav** om hänsyn till försörjningsberedskap **tillförs upphandlingslagarna**

Nytt system för försörjningsberedskapsavtal utanför upphandlingslagarna införs – F-avtal

- Avser sådant som inte omfattas av upphandling eller av EU-rätten
- Nödvändig försörjning för befolkningen, samhällsviktiga funktioner och det militära försvaret för att undvika allvarliga samhällskonsekvenser och som inte kunna tillgodoses på annat sätt
- Planering under normaltid, utförande under kris, krig; sekretess och ändamålsenliga löptider
- Proportionerliga, inte hämma konkurrens eller bryta mot statsstödsregler
- Förutsättningarna för en **ny samlad lagstiftning – inkl. ålägganden – utreds**

Ändring i lagarna om upphandling på försvars och säkerhetsområdet

- om offentlig upphandling
- om upphandling inom försörjningssektorerna
- om upphandling av koncessioner

Lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet ska det **införas två nya paragrafer**, 1 kap. 11 a § och 15 kap. 2 a §, av följande lydelse:

1 kap. 11 a § : *En upphandlande myndighet eller enhet ska beakta försörjningsberedskapsaspekter om upphandlingens art motiverar detta.*

15 kap. 2 a § : *En upphandlande myndighet eller enhet ska beakta försörjningsberedskapsaspekter om upphandlingens art motiverar detta.*

Hur ska åtgärder inom byggnads- och reparationsberedskapen finansieras?

Kommuner, regioner, länsstyrelser och andra beredskapsmyndigheter behöver bygga upp sin förmåga att ordna bygg- och reparationsberedskap. Detta arbete kommer att ta lång tid, mer än fem år.

De extra kostnader som kommuner och regioner får i början bör redovisas för en femårsperiod. Staten behöver alltså räkna med högre kostnader för kommuner och regioner under de kommande fem åren. De nya kostnaderna finns inte med i de pengar som redan är beslutade för det civila försvaret. Därför måste de tas upp och betalas i framtida budgetar.

För kommuner och regioner ska kostnaderna täckas genom ökade generella statsbidrag, enligt den kommunala finansieringsprincipen. För myndigheterna kan finansiering ske från flera olika delar av statens budget. Eftersom många myndigheter är inblandade och kostnaderna blir stora går det inte att ge ett mer detaljerat förslag om omfördelning. Uppdragen till Boverket och MSB föreslås dock betalas genom utgiftsområde 18 (Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande och konsumentpolitik) och utgiftsområde 6 (Försvar och samhällets krisberedskap), anslag 2:4 Krisberedskap.

Myndigheterna inom beredskapssektorn bör också se om de kan söka projektpengar från anslag 2:4 Krisberedskap, som hanteras av MSB, för att genomföra projekt och stärka förmågan på området.

Barnperspektivet

I förslaget berörs inte barnperspektivet specifikt men bedömningen är att förslaget till om ”Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap” inte ger negativ påverkan på barn eller ungdomar. Tvingandelagar finns redan när det gäller Totalförsvarsplikten. Exempelvis tvingas barn, från det år som de fyller 16 år, att tjänstgöra inom totalförsvaret i den omfattning som hans eller hennes kroppskrafter och hälsotillstånd tillåter. Åtgärderna i detta förslag ska snarare ses som att det skyddar barn och unga i händelse av kris eller krig.

Anders Borgman

Kris och Beredskapssamordnare
Biträdande säkerhetsskyddschef
Kommunledningskontoret